

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О. Б. Жильцов
20 15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА

Напрямок підготовки

6.020302 Історія

6.030401 Правознавство

Гуманітарний інститут

2015–2016

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Заступник директора Гуманітарного інституту з навчальної роботи
 Єременко О. В.

Робоча програма «Педагогіка загальна» для студентів галузей знань 0203 Гуманітарні науки, 0304 Право, напрямів підготовки 6.020302 Історія, 6.030401 Правознавство, 2015 року –29 с.

Розробник:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки
 Протокол від “5” вересня 2015 року № 1

Завідувач кафедри Хоружа Людмила Леонідівна

 (Хоружа Л. Л.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 “ ” 20__ року

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту за галуззю знань 0203 Гуманітарні науки, 0304 Право, напрямів підготовки 6.020302 Історія, 6.030401 Правознавство.

Протокол від “29” вересня 2015 року № 1
 “29” вересня 2015 року Вчений секретар (Т.Л.Видайчук)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

© КУБГ, 2015 рік

© _____, 2015 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I. Загальні основи педагогіки . . . . .</i>	<i>9</i>
<i>Змістовий модуль II. Теорія і технологія цілісного педагогічного процесу . . . . .</i>	<i>10</i>
IV. Навчально-методична карта навчальної дисципліни	12
V. Плани семінарських занять	13
VI. Завдання для самостійної роботи	19
VII. Карта самостійної роботи студента	21
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	22
IX. Методи навчання	24
X. Методичне забезпечення курсу	24
XI. Питання до екзамену	25
XIII. Рекомендована література	
Основна	27
Додаткова	27

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Педагогіка загальна» є нормативним документом Київського Університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою теорії та історії педагогіки на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану усіх напрямів підготовки денної форми навчання.

Робоча навчальна програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Педагогіка загальна», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Педагогіка загальна» є фундаментальною дисципліною психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: розуміння та усвідомлення сучасної парадигми виховання й освіти в Україні; опанування теоретико-методологічною та методичною основою національної системи освіти; формування особистості громадянина, світогляду, життєвих настанов і орієнтирів; ознайомлення з нормативно-правовою базою у сфері освіти; володіння технологіями формування особистості майбутнього педагога та готовності до професійного самовдосконалення й саморозвитку, продуктивної педагогічної діяльності.

У навчальних планах усіх напрямів підготовки ОКР бакалавр «Педагогіка загальна» є основною навчальною дисципліною, яка має забезпечити формування необхідних теоретичних знань та практичних умінь майбутніх педагогічних працівників. Опрацювання запропонованого курсу повинно закласти надійне підґрунтя самостійного педагогічного мислення студентів, сформувані вміння осмислювати педагогічну діяльність, навчити приймати виважені, оптимальні, ефективні і доцільні з наукової точки зору рішення у розв'язанні педагогічних завдань.

Мета курсу – забезпечити теоретичну і практичну підготовку студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя, вихователя, викладача в закладах освіти України; створити умови, наближені до практичної професійної діяльності; забезпечити творчий розвиток особистості студента.

Завдання курсу:

- формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків вчителя, викладача, педагога;
- формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність.
- формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях.
- формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності.
- формування свідомого ставлення до сутності та соціального значення педагогічної діяльності.
- ознайомлення з історичним розвитком та етнопедагогічними особливостями світової педагогічної думки та освітянської галузі України та, зокрема Київщини;
- моделювання та розв'язування педагогічних ситуацій;
- формування творчої всебічно розвиненої особистості студента – майбутнього педагога.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні таких теоретичних питань (знання)**: зміст і розвиток педагогічних теорій, внесок видатних педагогів України та світу в педагогічну науку; основні категорії педагогіки; методи

педагогічних досліджень; закономірності, принципи та методи навчання та виховання; наукові та організаційні засади системи освіти України, специфіка навчальних закладів різного типу; функціональні обов'язки вчителя, вихователя, викладача та психолого-педагогічні вимоги до них.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання інтегрованих навчально-дослідних, творчих та самостійних завдань.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідної та самостійної роботи студенти **набувають такі уміння та навички:**

- 1) планувати та організовувати навчально-виховну роботу у відповідності з основними педагогічними закономірностями та принципами;
- 2) планувати педагогічну діяльність, доцільно визначати мету, завдання та зміст;
- 3) застосовувати на практиці оптимальні та ефективні методи, засоби та форми навчання та виховання;
- 4) ефективно керувати діяльністю і спілкуванням дітей, спрямовуючи їх розвиток;
- 5) організовувати учнів на виконання поставлених завдань;
- 6) стимулювати діяльність та поведінку учнів;
- 7) аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання, вивчати учнів і учнівську групу, виявляти причини відставань в навчанні, недоліків у поведінці та усувати їх;
- 8) ефективно виконувати функції класного керівника, взаємодіючи з колегами, батьками і учнями;
- 9) підвищувати творчу активність;
- 10) цілеспрямовано опрацьовувати наукову, художню, психолого-педагогічну джерельну базу;
- 11) займатися самоосвітою, самовдосконаленням, новими прогресивними технологіями навчання та виховання, засобами їх реалізації.

Оволодіння системою педагогічних знань та умінь має підготувати студентів до творчої та плідної реалізації „Закону про освіту”, Національної доктрини розвитку освіти, Концепції національного виховання, створювати надійну основу для формування педагогів нової формації, яка має забезпечити розвиток і становлення національної школи, її демократичної і гуманістичної сутності.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 144 год., із них 22 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 6 год. – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль, 60 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Педагогіка загальна» завершується складанням екзамену.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: загальні основи педагогіки, теорія освіти і навчання, теорія виховання, педагогічний менеджмент.

Дисципліна	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>144 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Галузь знань 0203 Гуманітарні науки 0304 Право</p> <p>Напрямок підготовки 6.020302 Історія 6.030401 Правознавство</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 2. Семестр: 3.</p> <p>Аудиторні заняття: <i>42 годин, з них:</i> Лекції (теоретична підготовка): <i>22 годин</i> Семінарські заняття: <i>20 години</i></p> <p>Модульний контроль: <i>6 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>60 годин</i></p> <p>Семестровий контроль: <i>36 годин</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Примітка
Змістовий модуль І. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ								
1.	Вступ. Загальна характеристика педагогічної науки	10	4	2	2	6		
2.	Науково-педагогічна методологія	10	4	2	2	6		
3.	Система та структура освіти України. Освітня нормативно-правове забезпечення	10	4	2	2	6		
4.	Педагогічний менеджмент. Керівництво загальноосвітніми навчально-виховними закладами	10	4	2	2	6		
5.	Зміст освіти та його характеристика	12	4	2	2	6	2	
Разом		52	20	10	10	30	2	
Змістовий модуль ІІ. ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ								
6.	Педагогічний процес як система і інтегроване явище.	10	4	2	2	6		
7.	Виховання у цілісному педагогічному процесі.	10	4	2	2	6		
8.	Організація процесу виховання	12	4	2	2	6	2	
9-10.	Теорія навчання. Форми і методи реалізації навчально-виховного процесу	12	6	4	2	6		
11.	Культура особистості в цілісному педагогічному процесі.	12	4	2	2	6	2	
Разом		56	22	12	10	30	4	
Семестровий контроль (екзамен)		36						
Разом за навчальним планом		144	42	22	20	60	6	

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Вступ. Загальна характеристика педагогічної науки (2 год.)

Педагогіка як людинознавча наука. Основні категорії педагогіки. Сутність предмета педагогіки, структура та перспективи розвитку. Внесок вітчизняних вчених у становлення і розвиток педагогічної науки. Функції педагогіки. Завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі, професійна компетентність. Підготовка вчителя до уроку. Вимоги до професійної та викладацької діяльності вчителя. Особистість педагога як найважливіший суб'єкт-суб'єктивний чинник навчання та виховання.

Основні поняття теми: педагогіка, об'єкт педагогічної науки, категорії педагогіки, функції педагогіки, завдання педагогіки педагог, учитель, вихователь, функції педагога, якості педагога.

Семінар 1. Наукові засади педагогіки. (2 год.).

Тема 2. Науково-педагогічна методологія (2 год.)

Методологія педагогіки. Філософські основи педагогіки, загально-наукова методологія, методологічні підходи в педагогіці. Теоретичні методи досліджень (опис, порівняння, історичний аналіз, моделювання, узагальнення, ідеалізація); емпіричні методи досліджень (спостереження, бесіда, анкетування, тестування, вивчення продуктів діяльності, експеримент), математичні методи досліджень.

Етапи педагогічного дослідження: констатувальний, пошуковий (перевірочний), формувальний (творчий, перетворювальний).

Основні поняття теми: наукова методологія, методологічні підходи, методологічні засади педагогіки, методи науково-педагогічного дослідження, етапи науково-педагогічного дослідження.

Семінар 2. Методологія науково-педагогічних досліджень (2 год.).

Тема 3. Система та структура освіти України. Освітня нормативно-правове забезпечення (2 год.)

Освіта як системне явище. Мета освіти. Нова парадигма освіти ХХІ ст. Освітні системи: поняття, види, структура, зміст, завдання, принципи побудови й умови функціонування. Основні принципи і структура освітніх систем. Загальна характеристика основних типів навчальних закладів. Державні стандарти освіти. Ліцензування, атестація й акредитація навчальних закладів. Освітні й освітньо-кваліфікаційні рівні. Система управління освітою в Україні. Основні положення закону України «Про освіту». Розвиток нормативно-правового забезпечення функціонування освітньої сфери.

Основні поняття теми: освіта, система освіти, принципи освіти, структура освіти, освітні рівні, освітньо-кваліфікаційні рівні, нормативно-правова база освіти.. парадигма освіти, державні стандарти.

Тема 4. Педагогічний менеджмент. Керівництво загальноосвітніми навчально-виховними закладами (2 год.)

Система управління системою освіти України. Органи освіти, їх функції, структура. Принципи управління системою освіти: Нормативно-правова база управління освітою: Внутрішньошкільний контроль. Планування роботи школи. Атестація педагогічних працівників. Управлінська діяльність адміністрації школи.

Основні поняття теми: управління, педагогічний менеджмент, планування роботи, атестація, внутрішньошкільний контроль, нормативно-правова база у сфері освіти України. Інновації в освіті. Управління в галузі освіти. Наукові засади внутрішнього управління. Керівництво загальноосвітніми навчально-виховними закладами

Семінар 3. Основи педагогічного менеджменту (2 год.)

Тема 5. Зміст освіти та його характеристика (2 год.)

Зміст освіти, тенденції його розвитку. Об'єктивні та суб'єктивні чинники розвитку змісту освіти. Характеристика навчальних планів, програм із предметів, підручників, посібників. Основні вимоги до складання підручників, посібників, робочих зошитів. Інваріантний (державний) і варіативний (шкільний) компоненти змісту освіти. Авторські програми і підручники Психологічний та педагогічний аспекти засвоєння знань. Теорії матеріальної і формальної освіти. Види освіти (загальна, політехнічна, професійна). Критерії відбору змісту освіти:

Основні поняття теми: зміст освіти, навчальний план, навчальна програма, підручник, навчальний посібник, теорія формальної освіти, теорія матеріальної освіти, державний(інваріантний) компонент, шкільний(варіативний) компонент, навчальний предмет.

Семінар 4. Зміст освіти та його характеристика (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 6. Педагогічний процес як система і інтегроване явище (2 год.)

Сутність педагогічного процесу. Педагогічний процес як система. Функції педагогічного процесу. Інтегрованість педагогічного процесу. Складові педагогічного процесу. Рушійні сили і закономірності педагогічного процесу. Педагогічна взаємодія та її види. Принципи організації педагогічного процесу. Принципи управління діяльністю вихованців. Взаємозв'язок виховання, навчання, розвитку особистості.

Основні поняття теми: педагогічний процес, педагогічна взаємодія, принципи педагогічного процесу, закономірності, рушійні сили, освіта, навчання, виховання, самовиховання, перевиховання, самоосвіта.

Семінар 5. Педагогічний процес як система (2 год.).

Тема 7. Виховання у цілісному педагогічному процесі. (2 год.)

Визначення процесу виховання як цілеспрямованої, організованої, керованої та контрольної взаємодії вихователів і вихованців. Особливості виховного процесу.

Єдність і поступовість процесу виховання. Система і структура виховного процесу. Формування системи цінностей як зміст виховного процесу. Структура змісту виховання. Виховання і соціалізація: спільне і відмінне. Філософські концепції виховання. Зарубіжні моделі виховання. Мета, завдання і зміст виховання. Перевиховання і самовиховання. Основні положення, сутність і принципи процесу виховання. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Закономірності виховання та їх педагогічний зміст. Зовнішні й внутрішні суперечності виховання. Принципи виховання. Взаємозв'язок принципів виховання.

Основні поняття теми: виховання, процес виховання, закономірності виховання, рушійні сили виховання, функції виховання, завдання виховання, напрями виховання

Тема 8. Організація процесу виховання (2 год.)

Основні напрями виховання, їх характеристика. Система цінностей. Структура напрямів виховання. Родинне та сімейне виховання в процесі навчання. Принципи виховання особистості. Моделі виховання. Група в соціальному просторі виховного процесу. Суть і основні ознаки виховного колективу. Функції колективу. Стадії формування колективу. Ознаки розвитку колективу. Типології колективів. Колектив і особистість. Керівництво колективом. А.Макаренко про чотири стадії формування колективу. Виховання учнівського колективу. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості. Органи учнівського самоврядування в класі та школі. Скаутські організації в Україні. Концепції національного та громадянського виховання. Поняття «технологія виховання». Особистісно орієнтовані технології виховання. Технологія колективного творчого виховання. Сугестивна технологія. Технологія «створення ситуації успіху».

Основні поняття теми: розумове виховання, моральне виховання, естетичне виховання, трудове виховання, фізичне виховання, екологічне виховання, національне виховання, правове виховання, родинно-сімейне виховання, модель виховання, колектив і особистість.

Семінар 6. Зміст напрямів виховання особистості (2 год.).

Тема 9. Теорія навчання (2 год.)

Дидактика – теорія навчання та освіти, основні категорії. Характеристика дидактичних систем. Предмет дидактики: зміст освіти, процес навчання, викладання, шляхи активізації пізнавальної діяльності учнів. Характеристика дидактичних систем і напрямів. Основні дидактичні концепції. Таксономія мети навчання. Основні компоненти навчального процесу. Закономірності, закони, правила та принципи навчання – основні компоненти наукової теорії. Класифікація закономірностей навчання (загальні, змістовно-процесуальні, психологічні), їх характеристика. Процес навчання як цілісна система, складові частини, їх характеристика. Принципи та правила навчання, поняття про принципи навчання. Класифікація принципів навчання. Змістова характеристика основних принципів навчання. Принципи розвивального та випереджувального навчання.

Основні поняття теми: дидактика, категорії, рушійні сили, закономірності, мотиви навчання, викладання, учіння, знання, уміння, навички, принципи навчання.

Семінар 7. Теорія навчання (дидактика) (2 год.).

Тема 10. Форми і методи реалізації навчально-виховного процесу (2 год.)

Поняття про методи навчання, їх класифікація і характеристика. Методи й прийоми навчання. Основні підходи до класифікації методів навчання. Класифікація методів навчання за Ю.Бабанським. Основні показники активного навчання. Характеристика основних груп методів навчання. Характеристика груп методів навчання за різними ознаками. Переваги і недоліки окремих ознак методів навчання. Основні показники активного навчання. Види активності в навчальному процесі. Гра як метод активного навчання. Ділові ігри та їх класифікація. Прийоми і засоби навчання. Використання мультимедійних систем і комп'ютерної техніки у навчанні. Форми організації навчання. Загальне поняття про організаційні форми навчання, їх розвиток у дидактиці в історичному контексті. Класно-урочна система навчання. Лекційно-семінарська форма навчання. Модульно-розвивальна система навчання. Урок як основна форма організації навчання. Основні групи вимог до підготовки та проведення уроків різних типів. Підготовка вчителя до уроку. Класифікація уроків різних типів, їх структура (за С.Івановим, І.Казанцевим, В.Галузинським, М.Євтухом, В.Онищуком). Нетрадиційні форми організації навчання, їх характеристика. Організація та методика їх проведення. Самоаналіз уроку. Форми і методи організації виховання, їх класифікація. Сучасні підходи до класифікації методів виховання (А.Макаренко, А.Алексюк, М.Ярмаченко). Методи виховання. Особливості технологічних процесів у вихованні. Масові, групові, індивідуальні форми виховної роботи.

Основні поняття теми: метод навчання, прийом навчання, засіб навчання. форма організації навчання, урок, форми організації навчання, метод виховання, прийом виховання, засіб виховання.

Семінар 8. Методи і засоби навчання (2 год.).

Семінар 9 Форми організації навчального процесу (2 год.).

Семінар 10. Теорія виховання у цілісному педагогічному процесі (2 год.).

Тема 11. Культура особистості в цілісному педагогічному процесі. (2 год.)

Структурні компоненти особистості. Формування всебічно розвиненої особистості. Структура національної самосвідомості особистості. Головні компоненти духовної культури особистості. Політико-правова культура особистості. Екологічна культура особистості.

Основні поняття теми: культура, особистість, структура особистості, національна самосвідомість.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка загальна»

Разом: 144 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год.,
самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год., екзамен

Тиждень	I-II	II-III	III	IV	V	VI	VII - VIII	VIII - IX	IX - X	XI - XII	
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II					
Назва модуля	Загальні основи педагогіки					Теорія педагогічного процесу					
Кількість балів за модуль	99 балів					182 бали					
Лекції	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	2 бали	1 бал	
Семінари	11 б.	11 балів	11 балів		11 б.	11 балів	11 балів	11 балів	22 бали	11 балів	
Дати											
Теми лекцій	Вступ. Загальна характеристика педагогічної науки	Науково-педагогічна методологія	Система та структура освіти України. Освітня нормативно-правове забезпечення	Педагогічний менеджмент. Керівництво загальноосвітніми навчально-виховними закладами	Зміст освіти та його характеристика	Педагогічний процес як система і інтегроване явище.	Виховання у цілісному педагогічному процесі.	Організація процесу виховання	Теорія навчання. Форми і методи реалізації навчально-виховного процесу	Культура особистості в цілісному педагогічному процесі.	
Дата											
Теми семінарських занять	Наукові засади педагогіки	Методологія науково-педагогічних досліджень	Основи педагогічного менеджменту	Зміст освіти та його характеристика	Педагогічний процес як система	Зміст напрямів виховання особистості	Теорія навчання (дидактика)	Методи і засоби навчання	Форми організації навчального процесу Теорія виховання у цілісному педагогічному процесі		
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	
ІНДЗ	30 балів										
Поточний контроль	Модульна робота 1 (25 балів)					Модульна робота 2 (25 балів), Модульна контрольна 3 (25 балів)					
Підсумковий контроль	екзамен (40 балів)										

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Семінар 1.

Тема: Наукові засади педагогіки (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
  1. Становлення педагогіки як науки. Стадії розвитку світової та вітчизняної педагогіки.
  2. Предмет педагогіки, основні завдання.
  3. Зв'язок педагогіки з іншими дисциплінами. Галузі педагогічного знання.
  4. Загальна педагогіка в системі педагогічних наук.
  5. Основні категорії педагогіки.
  6. Наукова організація педагогічної праці
- III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінар 2.

Тема: Методологія науково-педагогічних досліджень (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
  1. Поняття про методологію у наукових дослідженнях та її рівні.
  2. Філософські засади науково-педагогічної методології.
  3. Методологічні підходи в науково-педагогічних дослідженнях.
  4. Методи теоретичних досліджень в педагогіці.
  5. Класифікація та зміст теоретичних методів педагогічних досліджень
  6. Класифікація та зміст прикладних (практичних) методів педагогічних досліджень.
- 7 Особливості проведення педагогічного експерименту
- III. Складання та аналіз структурно-логічних схем.

IV. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школотзнавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В.ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінар 3.

Тема: Основи педагогічного менеджменту (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):

1. Принципи управління освітою.
2. Головні принципи освіти України.
3. Структура системи освіти України.
4. Функції управління школою.
5. Структура управління школою.
6. Професійні та особистісні якості керівника навчально-виховного закладу.
7. Особливості внутрішкільного контролю.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школотзнавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В.ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінар 4.

Тема: Зміст освіти та його характеристика (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):

1. Поняття змісту освіти.
2. Матеріальна і формальна теорії формування змісту освіти.

3. Принципи та критерії відбору змісту загальної освіти.
4. Характеристика навчальних планів.
5. Характеристика навчальних програм, підручників і навчально-методичних посібників.
6. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.
7. Державні стандарти освіти.
8. .

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Змістовий модуль II

ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

Семінар 5.

Тема: Педагогічний процес як система (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):

1. Поняття про педагогічну систему та педагогічний процес як синтетичне явище.
2. Загальна характеристика системи освіти, її структура.
3. Рушійні сили педагогічного процесу.
4. Закони та закономірності педагогічного процесу.
5. Педагогічна взаємодія та її види.
6. Принципи організації педагогічного процесу.
7. Принципи управління діяльністю вихованців у цілісному педагогічному процесі.

III. Навчальна дискусія.

IV. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.

7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс, 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школотзнавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінар 6.

Тема: Зміст напрямів виховання особистості (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
  1. Завдання, зміст та напрями здійснення розумового виховання.
  2. Завдання, зміст та напрями здійснення морального виховання.
  3. Характеристика компонентів духовної культури особистості.
  4. Завдання, зміст та напрями здійснення естетичного виховання.
  5. Завдання, зміст та напрями здійснення фізичного виховання.
  6. Завдання, зміст та напрями здійснення національного виховання.
- III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафіїк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер, 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс, 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школотзнавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінар 7.

Тема: Теорія навчання (дидактика) (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
  1. Сучасні теорії навчання (дидактичні концепції).
  2. Функції процесу навчання.
  3. Рушійні сили та мотиви процесу навчання.
  4. Закономірності процесу навчання.
  5. Система принципів навчання.
  6. Види навчальної діяльності, їх характеристика.
  7. Характеристика компонентів навчального процесу.
- III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.

4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В.ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник.— Херсон: Олді-плюс, 2015. — 326с.

Семінар 8.

Тема: Методи і засоби навчання (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
  1. Поняття методів навчання та їх функції.
  2. Підходи до класифікації методів навчання.
  3. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
  4. Методи стимулювання та мотивації навчальної діяльності.
  5. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.
  6. Методичні (дидактичні) прийоми навчання.
  7. Засоби навчання.
- III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. — К., 2014. — 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. — М., 2015. — 488.
3. Лазарчук Л.Ю.Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В.ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник.— Херсон: Олді-плюс, 2015. — 326с.

Семінар 9.

Тема: Форми організації навчального процесу (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
  1. Поняття про форми організації навчання.
  2. Історія становлення форм організації навчання.
  3. Характеристика особливостей індивідуального навчання.
  4. Загальна характеристика класно-урочної форми організації навчання.
Класифікація уроків.

5. Белл-ланкастерська форма організації навчання.
6. Характеристика Дальтон-плану.
7. Американський план Трампа.
8. Бригадно-лабораторна форма організації навчання.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В.ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінар 10.

Тема: Теорія виховання у цілісному педагогічному процесі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):

1. Процес виховання, його сутність, мета.
2. Закономірності та рушійні сили процесу виховання.
3. Система принципів виховання.
4. Структура виховного процесу.
5. Методи формування свідомості особистості.
6. Методи організації діяльності й формування досвіду суспільної поведінки.
7. Методи стимулювання поведінки і діяльності.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : Підручник. – К., 2014. – 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
5. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
6. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
7. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с.
8. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
9. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В.ПРАВОВА ПЕДАГОГІКА : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1: Вступ. Загальна характеристика педагогічної науки (6 год)

1. Основні педагогічні категорії, їх характеристика.
2. Основні джерела педагогіки. Діяльність визначних українських педагогів.
3. Навчання і освіта як основні педагогічні категорії

Тема 2: Науково-педагогічна методологія 6 год)

1. Розкрити зміст методів науково-педагогічних досліджень.

Тема 3: Система та структура освіти України. Освітня нормативно-правове забезпечення 6 год)

1. Зміст та основні завдання державної національної програми “Освіта” (Україна XXI ст.), Національної доктрини реформування і розвитку освіти в XXI ст.

Тема 4: Педагогічний менеджмент. Керівництво загальноосвітніми навчально-виховними (6 год)

1. Розкрити сутність сучасної моделі управління освітою в Україні у порівнянні з іншими країнами.

Тема 5: Зміст освіти та його характеристика (6 год)

1. Складіть таблицю «Порівняльна характеристика типів навчання»:

<i>Тип навчання</i>	<i>Переваги</i>	<i>Недоліки</i>

2. Визначить роль і місце дисциплін вашої спеціалізації в системі загальної середньої освіти.

3. Складіть таблицю «Порівняльна характеристика підручників та посібників»

<i>Загальна характеристика навчального підручника</i>	<i>Загальна характеристика навчального посібника</i>	<i>Подібність та відмінність</i>

МІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 6: Педагогічний процес як система і інтегроване явище. (6 год)

1. Принципи навчання, що обслуговують компоненти його змісту, їх характеристика.
2. Принципи навчання, що стосуються діяльності вчителя і його методики викладання, їх характеристика.

Тема 7: Виховання у цілісному педагогічному процесі. (6 год)

1. Що таке індивідуальний підхід до учнів? Заповіді В.О.Сухомлинського.

Тема 8: Організація процесу виховання (6 год)

1. Проаналізувати зміст сучасної національної концепції виховання
2. Порівняти сучасні концепції виховання, які застосовуються вітчизняною і зарубіжною педагогікою.

Тема 9-10 Теорія навчання. Форми і методи реалізації навчально-виховного процесу (6 год)

1. Характеристика творчих і проблемно-пошукових методів навчання
2. Проаналізуйте форми навчання з огляду на їх історичну появу та розвиток.
3. Принципи навчання, що обслуговують компоненти його змісту, їх характеристика.
4. Принципи навчання, що стосуються діяльності вчителя і його методики викладання, їх характеристика.
5. Бінарні методи навчання, їх характеристика.

Тема 11: Культура особистості в цілісному педагогічному процесі. (6 год)

1. Визначити і розкрити структуру духовної культури особистості.
2. Проаналізувати філософсько-педагогічні підходи щодо природи людської особистості.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентів, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ			
Тема 1: Вступ. Загальна характеристика педагогічної науки	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	II-III
Тема 2: Науково-педагогічна методологія	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	IV
Тема 3: Система та структура освіти України. Освітня нормативно-правове забезпечення	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	V-VI
Тема 4: Педагогічний менеджмент. Керівництво загальноосвітніми навчально-виховними закладами	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	VI-VII
Тема 5: Зміст освіти та його характеристика	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	VII-VIII
Змістовий модуль II. ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ЦІЛІСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ			
Тема 6: Педагогічний процес як система і інтегроване явище	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	IX -X
Тема 7: Виховання у цілісному педагогічному процесі	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	X -XII
Тема 8: Організація процесу виховання	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	XI -XIII
Тема 9-10 Теорія навчання. Форми і методи реалізації навчально-виховного процесу	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5+5	XII -XV
Тема 11: Культура особистості в цілісному педагогічному процесі.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	5	
Разом: 60 год.	Разом: 55 балів		

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Педагогіка» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування (лекції; семінари)	11+ 10
3.	Семінарські заняття (підготовка)	100
4.	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3)	75
5.	Самостійна робота	55
6.	Залік	—
7.	Екзамен	40
Підсумковий рейтинговий бал		251 + 40

Коефіцієнт перерахунку – $251 : 60 = 4,18$

Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, презентація, ділова гра, моделювання, обговорення, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; наукове дослідження, есе.
- **Методи самоконтролю:** самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності магістрантів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної та індивідуальної роботи, модульний контроль знань.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Творчі та наукові дослідження, реферати, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських та індивідуальних заняттях, презентуються на предметних конкурсах.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Педагогіка загальна».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Модульні контр. роботи	Самостійні на робота	Екзамен
Відвідування занять, підготовка до семінарських занять	Відвідування занять, підготовка до семінарських занять			
Т 1 - Т 5	Т 6 – Т 10			
49	72	75	55	40

Разом: 251+ 40 балів*Коефіцієнт перерахунку – 4,18*

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ***I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*****1) за джерелом інформації:**

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ:

опорні конспекти лекцій; навчальні посібники; робоча навчальна програма; тестові і контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; комплект екзаменаційних матеріалів.

XI. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену

1. Охарактеризувати філософські основи педагогіки.
2. Розкрити структуру принципів виховання.
3. Дати характеристику сутності поняття «моральний світогляд», його властивостей.
4. Розкрити сутність педагогічного процесу, його рушійні сили.
5. Охарактеризувати методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки.
6. Описати класифікацію уроків різних типів, їх структуру.
7. Визначити принципи реалізації педагогічного процесу.
8. Розкрити сутність поняття «перевиховання» й його теоретичні засади.
9. Висвітлити завдання естетичного виховання.
10. Розкрити закономірності педагогічного процесу.
11. Дати характеристику системи освіти України.
12. Описати форми організації фізичного виховання.
13. Дати характеристику класифікації методів науково-педагогічних досліджень.
14. Розкрити організаційні форми навчання та їх класифікація.
15. Описати систему моральних якостей особистості.
16. Висвітлити сутність поняття про цілісний навчально-виховний процес.
17. Дати характеристику класифікації методів і прийомів виховання.
18. Розкрити сутність, зміст та форми організації естетичного виховання.
19. Визначити предмет педагогіки та її основні категорії.
20. Дати характеристику основних типів навчальних закладів в Україні.
21. Розкрити основні педагогічні вимоги до контролю успішності навчання учнів.
22. Визначити функції педагогіки як науки.
23. Розкрити принципи управління школою.
24. Охарактеризувати сутність, завдання та зміст статевих виховання у школі.
25. Дати характеристику системи педагогічних наук й зв'язку педагогіки з іншими науками.
26. Розкрити зміст репродуктивного й пояснювально-ілюстративного методу навчання.
27. Визначити сутність, завдання та зміст екологічного виховання. Поняття «екологічна свідомість».
28. Розкрити завдання педагогіки як науки.
29. Визначити біологічне і соціальне у розвитку дитини.
30. Охарактеризувати сутність, завдання та зміст національного виховання.
31. Описати методологічні підходи в педагогічних дослідженнях.
32. Охарактеризувати функції методів навчання.
33. Визначити сутність, завдання та зміст фізичного виховання.
34. Дати характеристику методологічних основ та рушійних сил процесу навчання.
35. Розкрити критерії вихованості особистості.
36. Визначити поняття колективу в педагогіці. Колектив як об'єкт і суб'єкт виховання.
37. Дати характеристику нормативній базі освіти: стандарти, кваліфікаційні характеристики, навчальні та тематичні плани, програми.
38. Висвітлити поняття про суб'єкти і об'єкти у процесі виховання.
39. Розкрити сутність, завдання та зміст трудового виховання.
40. Визначити предмет, основні категорії та принципи дидактики.

41. Дати характеристику системі управління освітою в Україні.
42. Розкрити сутність, завдання та зміст морального виховання.
43. Дати характеристику змісту освіти та його залежність від соціально-економічного рівня розвитку суспільства.
44. Розкрити сутність поняття «виховання», мета і завдання сучасного виховання.
45. Висвітлити сутність трудового виховання і трудового навчання, їх взаємозв'язок.
46. Охарактеризувати проблемно-пошукові методи навчання й організаційні умови їх застосування.
47. Визначити структурний підхід у вихованні, його сутність та зміст.
48. Розкрити сутність колективу, його функції.
49. Охарактеризувати словесні методи навчання й організаційні умови їх застосування.
50. Розкрити відмінні риси процесу навчання і виховання.
51. Визначити ознаки сформованості колективу.
52. Охарактеризувати наочні методи навчання й організаційні умови їх застосування.
53. Розкрити форми організації виховного процесу.
54. Визначити стадії розвитку колективу за А.С. Макаренком.
55. Охарактеризувати практичні методи навчання й організаційні умови їх застосування.
56. Розкрити зміст методу творчої рольової гри.
57. Описати закони розвитку дитячого колективу.
58. Визначити закономірності та принципи процесу навчання.
59. Обґрунтувати єдність процесів виховання та самовиховання.
60. Описати систему розумового виховання, його завдання та зміст.
61. Охарактеризувати методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності й організаційні умови їх застосування.
62. Розкрити форми організації виховання.
63. Дати аналіз системного підходу до обґрунтування цілісності процесу виховання.
64. Охарактеризувати методи контролю і самоконтролю у навчанні й організаційні умови їх застосування.
65. Здійснити порівняльний аналіз диференційованого та індивідуального підходів у навчанні і вихованні учнів.
66. Розкрити умови вибору методів виховання.
67. Визначити вимоги та види контролю знань учнів.
68. Висвітлити зв'язок і єдність загальної мети і конкретних завдань виховання.
69. Розкрити діяльнісний підхід до виховання, його сутність та зміст.
70. Визначити компоненти процесу навчання.
71. Розкрити зміст Державної національної програми «Освіта (Україна ХХІ століття)».
72. Охарактеризувати методи стимулювання поведінки і діяльності й організаційні умови їх застосування.
73. Описати класно-урочну форму організації навчального процесу.
74. Розкрити зміст теорії і методики самовиховання.
75. Дати характеристику методу покарання, його функції й правила використання.
76. Розкрити зміст діагностики результатів навчання: контроль та оцінювання знань, умінь і навичок учнів.
77. Визначити й описати основні напрями змісту виховання.
78. Дати характеристику методу заохочення, його функції й правила використання.
79. Визначити й описати функції та форми контролю та оцінювання знань учнів.

80. Розкрити зміст принципів виховання, їх психолого-педагогічна сутність.
81. Дати характеристику методу формування свідомості особистості й організаційних форм його застосування.
82. Охарактеризувати закономірності та рушійні сили процесу виховання.
83. Визначити етапи та рівні розвитку дитячого колективу.
- 84.** Розкрити сутність принципу свідомості та активності навчання.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. — 352 с.
2. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. — М., 2015. — 488.
3. Кузьмінський, А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. - К. : "Знання-Прес", 2003. - 418 с
4. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
5. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафійк. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. — 632 с.
6. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Лекції з загальної педагогіки: навч. посібник. — К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2003.
7. Педагогика : учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - М. :Питер , 2011. - 304 с.
8. Педагогика социального воспитания [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. А.Ромм. - Новосибирск : НГПУ, 2013. - 159 с.
9. Психология и педагогика : учебник / Л. Д. Столяренко, С. И. Самыгин, В. Е. Столяренко. - Ростов н/Д : Феникс , 2010. - 636 с
10. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
11. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка : Навчальний посібник.— Херсон: Олді-плюс, 2015. — 326с.
12. Формування професійної культури керівника навчального закладу в сучасному освітньому середовищі : зб. матеріалів / укл. М. О. Стащенко. — Луцьк : ВІППО, 2015. — 148 с.
13. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В. М. Чайка. — К. : Академвидав, 2011. — 240 с.

Додаткова

1. Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: Навчальний посібник / Л. Е. Акпинар. — К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. — 288 с.
2. Амонашвили Ш.А. Личностно-гуманная основа педагогического

- процесса. – Минск, 1990.
3. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації (підготовка вчителя до формування виховуючи відносин з учнями). – К.: ІЗМН, 1999
  4. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 255с.
  5. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. –440 с.
  6. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. / Г. М. Мешко. — 2-ге вид., стереотип. — К. : Академвидав, 2012. — 200 с.
  7. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.
  8. Основи менеджменту : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі; худож.-оформлювач І. М. Безрукавий. — Харків: Фоліо, 2014,— 846 с.
  9. Степанов О. М. Основи психології і педагогіки : навч. посіб. / О. М. Степанов, М. М. Фіцула. - К. : Академвидав, 2012. — 528 с.
  - 10.Петрович Й. М. Управління діяльністю організаційно-виробничих систем : навч. посіб. / Й. М. Петрович. — К. : Знання, 2013. — 510 с.
  - 11.Психологія та педагогіка: підручник / С.Д. Максименко, М.Б. Євтух, В.В. Коваленко, Я.В. Цехмістер, О.О. Лазуренко; За ред. С.Д. Максименка. — К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. — 584 с.
  - 12.Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. / М. М. Чепіль. — К. : Академвидав, 2014. — 216 с.
  - 13.Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. — К. : Академвидав, 2012. — 224 с.
  - 14.Чорна К.І. Виховання культури гідності старшокласників у позаурочній діяльності: [методичні рекомендації] / К. І. Чорна. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 72 с.

Робоча програма навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА»

Укладач: Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Педагогіка загальна. Програма навчальної дисципліни / Укладач Саврасова-В'юн Т. О. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 29 с.